

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 29 juni 2017

Mål nr

Ö 1853-16

KLAGANDE

Svea Ekonomi AB, 556489-2924

Ombud: Jur.kand. MI

MOTPART

PO

Ombud: P-I K

SAKEN

Invändning mot verkställighet enligt 3 kap. 21 § utsökningsbalken

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2016-03-31 i mål ÖÄ 1598-16

_____

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

Svea Ekonomi AB ska ersätta PO för rättegångskostnader i Högsta domstolen med 10 500 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Svea Ekonomi AB har yrkat att Högsta domstolen ändrar hovrättens beslut och förklarar att det inte föreligger hinder mot verkställighet.

PO har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

SKÄL

Bakgrund

1. Målerikonsult Peter Olsson AB fick en kredit hos Postgirot Bank AB, som PO gick i borgen för. Målerikonsult, dvs. huvudgäldenären, försattes år 1997 i konkurs. Fordran gjordes gällande i konkursen, som avslutades med underskott.
2. Fordran innehas numera av Svea Ekonomi (borgenären). Preskriptionsavbrott har löpande skett mot PO, men inte i förhållande till huvudgäldenären.

3. Genom ett utslag den 20 maj 1998 förpliktades PO att, i sin egenskap av borgensman, till borgenären betala ett kapitalbelopp om 75 000 kr jämte ränta och ersättning för kostnader.

4. Utslaget låg till grund för en verkställighetsansökan år 2014. PO invände att fordran mot huvudgäldenären var preskriberad, varför även fordran mot honom var preskriberad. Kronofogdemyndigheten godtog invändningen med hänvisning till att en borgenär numera har en möjlighet att hålla en fordran mot ett upplöst aktiebolag vid liv genom att ansöka om likvidation av bolaget. Tingsrätten och hovrätten har avslagit borgenärens överklagande.

Frågan i Högsta domstolen

5. Frågan i Högsta domstolen är om en borgenär kan begära att en (efter en underskottskonkurs i aktiebolag) upplöst huvudgäldenär ska träda i likvidation för att borgenären ska kunna vidta en preskriptionsavbrytande åtgärd samt, i så fall, om underlåtenhet att vidta sådana åtgärder medför att borgenären har förlorat sin rätt att kräva betalning av borgensmannen.

Preskription av fordran på grund av borgen för ett genom underskottskonkurs upplöst aktiebolag

6. Enligt 8 § andra stycket preskriptionslagen (1981:130) omfattar preskription av en huvudfordran även fordran på grund av borgen.

7. I rättsfallet NJA 2005 s. 44 ansågs bestämmelsen inte vara tillämplig i ett fall som i och för sig omfattades av dess generella utformning. Även det målet gällde en huvudgäldenär (ett aktiebolag) som hade upplösts efter en konkurs och som därför inte kunde bli föremål för krav eller andra preskriptionsavbrytande åtgärder ”i normal ordning”. Högsta domstolens slutsats var att under sådana speciella förhållanden skulle preskriptionslagens knytning mellan

gäldenärens förpliktelse och borgenslöftet inte gälla. Preskriptionen av huvudfordran ansågs därför inte omfatta också fordran på grund av borgen.

8. Vid tiden för 2005 års avgörande förelåg det lagstöd för att ett genom underskottskonkurs upplöst aktiebolag kunde återfå sin rättskapacitet genom att träda i likvidation endast för det fallet att det fanns tillgångar som inte hade omfattats av konkursen. I 25 kap. 50 § aktiebolagslagen (2005:551), som trädde i kraft den 1 januari 2006, är regleringen utökad. På ansökan av den som berörs kan en domstol besluta om likvidation av ett bolag som har upplösts genom en konkurs som avslutats utan överskott, när det finns tillgångar som inte har omfattats av konkursen, talan har väckts mot bolaget eller det av annat skäl finns ett behov av en likvidationsåtgärd.

9. En borgenär kan ha ett intresse av att hålla liv i sin fordran mot ett, genom en underskottskonkurs, upplöst bolag. Typiskt sett beror det på borgenärens antagande att det kan komma fram nya tillgångar, men även andra skäl kan tänkas förekomma. Borgenären har även en på borgensförbindelsen grundad principiell skyldighet att beakta att borgensmannens regressrätt inte går förlorad. Om borgenären underlåter att göra vad som rimligen kan begäras i det hänseendet, kan borgensmannen bli fri från sitt betalningsansvar i den mån försummelsen orsakat borgensmannen skada i fråga om regressrätten. (Jfr NJA 1992 s. 351 och NJA 2014 s. 107 p. 5 och 6.)

10. Vad nu sagts innebär att en borgenär som med stöd av 25 kap. 50 § aktiebolagslagen ansöker om likvidation av ett upplöst bolag för att kunna vidta en preskriptionsavbrytande åtgärd bör anses ha ett behov av en likvidationsåtgärd i bestämmelsens mening (jfr exemplet i prop. 2000/01:150 s. 114 f.; jfr även NJA 1998 s. 438 där en fastställsetalan i preskriptionsavbrytande syfte tilläts).

11. Det står alltså numera klart att en borgenär kan på det angivna sättet förhållandevis enkelt bevara sin fordran mot även ett genom en underskottskonkurs upplöst bolag. När borgenären på det sättet kan hålla sin fordran hos huvudgäldenären vid liv saknas det skäl att göra undantag från den i 8 § andra stycket preskriptionslagen föreskrivna regeln att preskription av en huvudfordran omfattar även fordran på grund av borgen.

Bedömningen i detta fall

12. Att en fordran är preskriberad är ett exempel på en sådan invändning som utgör hinder mot verkställighet av en betalningsskyldighet, om invändningen inte kan lämnas utan avseende (3 kap. 21 § andra stycket utsökningsbalken).

13. Parterna är ense om att fordran mot huvudgäldenären preskriberades någon gång under år 2007. PO har till stöd för sin invändning mot verkställighet anfört att borgenären, sedan 25 kap. 50 § aktiebolagslagen trädde i kraft, hade cirka ett och ett halvt år på sig att ansöka om att huvudgäldenären skulle träda i likvidation, för att därefter vidta preskriptionsavbrytande åtgärder mot bolaget.

14. Borgenären får anses ha haft tillräcklig tid till sitt förfogande för att efter den aktuella bestämmelsens ikraftträdande åstadkomma ett preskriptionsavbrott mot huvudgäldenären. Det får antas att en sådan ansökan skulle ha beviljats.

15. Fordran mot huvudgäldenären har kunnat bli föremål för preskriptionsavbrytande åtgärder i sådan ordning att regeln i 8 § andra stycket preskriptionslagen gäller (jfr p. 11). POs invändning om att fordran mot honom är preskriberad kan därmed inte lämnas utan avseende.

16. Överklagandet ska alltså avslås och Svea Ekonomi förpliktas ersätta PO för hans rättegångskostnader i Högsta domstolen. Yrkad ersättning är skälig.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Kerstin Calissendorff (referent), Dag Mattsson, Sten Andersson och Stefan Johansson
Föredragande justitiesekreterare: Lovisa Svenaeus